

Europaudvalget

FOLKETINGET

REFERAT

AF 31. EUROPAUDVALGSMØDE

Dato: torsdag den 24. maj 2018
Tidspunkt: kl. 14.30
Sted: vær. 2-011

Til stede: Erik Christensen (S), formand, Kenneth Kristensen Berth (DF), næstformand, Claus Kvist Hansen (DF), Erling Bonnesen (V), Aaja Chemnitz Larsen (IA), Peter Hummelgaard Thomsen (S) og Rasmus Nordqvist (ALT).

Desuden deltog: minister for udviklingssamarbejde Ulla Tørnæs.

Punkt 1. Samråd med ministeren for udviklingssamarbejde om regeringens holdning til EU's eksterne budget i forbindelse med forhandlingerne om EU's flerårige budgetramme for 2021-2027 og om regeringens forventninger til konsekvenserne af den foreslåede omstrukturering af EU's eksterne instrumenter, jf. EUU alm. del - samrådsspørgsmål F og G

KOM (2018) 0321

EUU alm. del (17) – samrådsspørgsmål F
EUU alm. del (17) – samrådsspørgsmål G
EU-note (17) – E 27 (EU-note af 8/5-18)

Samrådsspørgsmål F

Stillet af Peter Hummelgaard Thomsen (S)

"Ministeren bedes redegøre for regeringens holdning til EU's eksterne budget i forbindelse med de forestående forhandlinger om EU's flerårige budgetramme for 2021-2027 og for, om regeringen vil kæmpe for flere midler til den humanitære indsats og langsigtede bistand."

Samrådsspørgsmål G

Stillet af Rasmus Nordqvist (ALT)

"Ministeren bedes redegøre for regeringens forventninger til konsekvenserne af den af Kommissionen foreslåede omstrukturering af EU's eksterne instrumenter i forslaget om EU's flerårige finansielle ramme 2021-2027, der bl.a. betyder, at programmer med formål som fred og stabilitet, menneskerettigheder og demokrati, udvikling m.v. samles i et stort instrument med titlen naboskab, udvikling og internationalt samarbejde."

Peter Hummelgaard Thomsen sagde i sin begrundelse for samrådsspørgsmålet, at udvalget ugen inden havde mødtes med kommissær Oettinger og diskuteret samme emne. Der var i det hele taget en lignende debat i forskellige europæiske sammenhænge. Merkel havde f.eks. sagt, at der for at skabe udvikling og for at mindske migration var brug for

en Marshallplan for Afrika. Han havde spurgt kommissær Oettinger, om et løft fra 9 til 10 pct. af det samlede budget for udviklingsdelen var et stort løft à la Marshallplanen. Det var interessant at høre regeringens indledende position, og om den ville kæmpe for, at der tilføres flere midler til udviklingsrammen.

Rasmus Nordqvist sagde, at baggrunden for hans spørgsmål var, at han var nysgerrig efter at kende regeringens forventning til konsekvenserne af sammenlægningen af instrumenter. Fra gruppen af ngo'er, CONCORD, havde der været meget kritiske røster over for denne samling af instrumenter, hvor man går væk fra at målrette instrumenter på særlige områder som f.eks. menneskerettigheder.

Minister for udviklingssamarbejde: Tak for muligheden for at drøfte den eksterne dimension af EU's kommende budgetramme for 2021 til 2027, den såkaldte "flerårige finansielle ramme" – omtalt som MFF. Jeg vil efter aftale besvare de to samrådsspørgsmål samlet. Jeg vil tage afsæt i Kommissionens overordnede forslag af 2. maj, som den høje repræsentant også orienterede ministrene på baggrund af ved Udenrigsrådet for udvikling i tirsdags, hvor jeg deltog. De underliggende sektorretsakter til de eksterne instrumenter fremsættes som bekendt først medio juni. Både sektorretsakterne og den kommende tekniske afklaring i Bruxelles er nødvendige for at få det fulde overblik over konsekvenserne af Kommissionens forslag. Jeg vil gøre mit bedste for at besvare jeres spørgsmål inden for rammerne af Kommissionens forslag og det faktum, at der på flere områder nødvendigvis må være tale om regeringens foreløbige holdning.

Lad mig starte med spørgsmålet om regeringens holdning til EU's eksterne budget, og hvorvidt vi vil kæmpe for flere midler til den humanitære indsats og langsigtede bistand. Kommissionens forslag til MFF'en for 2021-2027 indeholder overordnet set en styrket indsats i forhold til det eksterne område. Det er bl.a. midler til migration, ekstern grænsebevogtning og klima. Det er vi meget positive over for, da det også er områder af prioritet for regeringen. Det er som bekendt regeringens linje, at prioriteringen af disse områder skal ske inden for en samlet udgiftsramme på 1,00 pct. af EU's BNI.

I Kommissionens forslag beskrives bl.a., at den humanitære bistand opjusteres til 11 mia. euro i løbende priser for perioden 2021-27 svarende til en stigning på omkring 20 pct. Den samlede udviklingsbistand opjusteres i henhold til Kommissionen med 30 procent til 89,5 mia. euro i løbende priser for samme periode. Kommissionen beskriver endvidere, hvordan EU's indsats på migrationsområdet mere end fordobles. Det er Kommissionens tal. Vi afventer nu de sektorspecifikke retsakter med henblik på at analysere Kommissionens tal og de antagelser, der ligger bag.

Det er en prioritet for regeringen, at EU er bedst rustet til fremtiden, og det indbefatter en øget prioritering af EU's globale engagement - inden for 1,00-procentsrammen.

EU's humanitære instrument flugter med danske prioriteter, interesser og mærkesager ude i verden. Det er et vigtigt redskab til at nå ofre for humanitære kriser og til at fremme

centrale dagsordener såsom beskyttelse af særligt sårbare grupper, herunder kvinder og piger.

Instrumentets prioritering af længerevarende løsninger i lande og nærområder ramt af krise og fordrivelse bidrager desuden til at begrænse ustabilitet og afledte flygtningestrømme. På udviklingsområdet er EU – som verdens største udviklingspolitiske aktør samlet set – en central platform for det danske udviklingssamarbejde.

Jeg vil nu komme nærmere ind på detaljerne vedrørende Kommissionens forslag på udviklingsområdet og forholde mig til regeringens forventninger til Kommissionens foreslåede omstrukturering af EU's eksterne instrumenter med henblik på etablering af et samlet instrument med navnet "Naboområder, udvikling og internationalt samarbejde".

Vi kender som bekendt ikke den præcise udformning af det nye udviklingsinstrument, men vi ved – som nævnt for udvalget under min forelæggelse i sidste uge – at en række tematiske og geografiske prioritetsområder forventes lagt ind under det samlede instrument. Kommissionen beskriver således, at det nye samlede instrument vil bestå af en geografisk hovedsøjle understøttet af en tematisk søjle såvel som en såkaldt "rapid response"-søjle.

Blandt de geografiske prioriteter nævnes særlig EU's naboområder, Afrika, Vestbalkan og lande, der er skrøbelige og har størst behov. På det tematiske plan peger Kommissionens udspil på sikkerhed, migration, klimaforandringer og menneskerettigheder som strategiske prioriteter.

Inden for søjlen med fokus på "rapid response" lægger Kommissionen op til at indbygge kapacitet til krisehåndtering og forebyggelse samt resiliens med modaliteter, der skal fremme agilitet og fleksibilitet. Derudover nævner Kommissionen bl.a. særlig miljø og klima, ligestilling og migration som tværgående hensyn.

Endelig forventes afsat en portion ikkeallokerede midler til nyligt opståede udfordringer. Den Europæiske Udviklingsfond ventes inkorporeret i det samlede instrument – også med henblik på at fremme fleksibilitet og global rækkevidde.

Hvorfor vurderes der at være behov for en omfattende omstrukturering af EU's eksterne instrumenter? Fordi vi må forholde os til de ændrede rammevilkår. Kommissionens forslag tager afsæt i nye strategier og målsætninger såsom EU's globale strategi, den europæiske konsensus for udvikling samt verdensmålene og Parisaftalen. Dertil er der behov for, at EU kan agere hurtigere, mere agilt og fleksibelt, når nye udfordringer opstår på det eksterne område. Migrationskrisen i 2015 var en øjenåbner: En udfordring, der krævede en hurtig og proaktiv håndtering, hvor EU så sig nødsaget til at oprette bl.a. EU's trust-fond for Afrika for at have et hurtigere og fokuseret instrument til rådighed.

Det er regeringens forventning, at etableringen af et samlet udviklingsinstrument vil øge EU's muligheder for mere effektivt at håndtere de aktuelle og fremtidige udfordringer.

En række konflikter og udfordringer er i stigende grad regionale, langvarige og multifacetterede og går således på tværs af EU's nuværende naboområde og de eksterne instrumenter. Det giver f.eks. ikke længere mening at adskille håndteringen af Libyen og Sahel, der i dag ligger under forskellige EU-instrumenter. Erfaringerne med det nuværende instrumentarium samt de udfordringer, som EU står over for, har understreget nødvendigheden af at sikre mere fleksible rammer for udviklingsbistanden og samtidig skabe mere sammenhængskraft i instrumentariet, som EU har til rådighed på det eksterne område. Endelig er der behov for at sikre øget koordination mellem de eksterne og interne politikker med henblik på gennemførelse af verdensmålene og Parisaftalen. Den foreslåede tilgang forventes at sikre, at en række af de nuværende strategiske fokusområder for de eksisterende instrumenter også bliver bibeholdt fremadrettet, men at EU's instrumentarium moderniseres og gøres tidssvarende.

Endelig vil jeg gerne understrege, at regeringens prioriteter i forhold til migration – et emne, som udvalget er meget interesseret i – er meget klare, når det kommer til MFF'en. Der er behov for at styrke indsatsen over for irregulær migration gennem målrettet anvendelse af EU's udviklingsinstrumenter.

Det er afspejlet i det nonpaper, som regeringen har sendt til Kommissionen forud for dens udspil. Udfordringerne med irregulær migration vil også være højt på dagsordenen fremadrettet. De komplekse årsager til irregulær migration skal imødegås gennem en samlet, koordineret og massiv EU-indsats.

Det gælder både den langsigtede indsats med fokus på de grundlæggende årsager til migration og den mere kortsigtede migrationshåndtering.

Indtil videre har migrationsindsatserne været finansieret gennem blandt andet EU's trustfond for Afrika, som ikke er en del af budgettet, men er afhængig af bidrag fra enkelte medlemslande og omallokeringer fra andre EU-instrumenter. Det er ikke bæredygtigt, at man på så vigtigt et område er så afhængig af at skulle lade hatten gå rundt. Migration skal fremadrettet være et integreret element i EU's udviklingsinstrumenter og dermed indgå i de relevante kontekster, hvor grundlæggende årsager til migration kan forebygges.

Samtidig skal EU også være klar til imødegå nye udfordringer relateret til migrationshåndtering, bekæmpelse af menneskesmugling, oplysningsindsatser om risici ved migration og beskyttelse af migranter i sårbare situationer. Dertil kommer naturligvis styrket samarbejde om tilbagetagelse.

Det er positivt, at Kommissionens forslag virker til at imødekomme danske prioriteter: Migration adresseres på tværs af de tre søjler under det samlede instrument. Samtidig åbner man op for at etablere en tematisk søjle på migrationsområdet. Det kan både give den nødvendige fleksibilitet og sikre stabil finansiering ved at få migration ind i budgettet.

Peter Hummelgaard Thomsen havde samme følelse som under mødet med kommissær Oettinger – at udkastet til budgetrammen var skuffende. Det skyldtes, at man ikke havde gjort brug af den mulighed, som Brexit giver for at gøre et indhug i landbrugsstøtten og strukturfonde for på den måde at frigøre midler. Mente regeringen, at en opjustering af budgettet med 30 pct. på udviklingsbistand og på migrationsområdet var en passende justering? Eller ville regeringen kæmpe for flere midler, så f.eks. udviklingsbistanden bliver øget med markant mere end 30 pct.? Man får mere ud af pengene, når de bliver kanaliseret igennem EU, og det kunne bidrage til at forhindre den langsigtede, ukontrollerede migration. Man måtte sikre værdige levevilkår der, hvor folk kommer fra.

Rasmus Nordqvist hørte ministeren tale meget om migration og om at være agil, men mange af de involverede ngo'er og parlamentarikere i Europa-Parlamentet frygtede, at alle midler ville gå til migration, at alle eksterne midler ville blive instrumentaliserede, og at demokrati og menneskerettigheder ville blive glemt. Var konsekvensen af et stort samlet instrument ikke, at udviklingsarbejdet blev meget instrumentaliseret? Mente ministeren ikke, at det var fornuftigt at have instrumenter målrettet mod f.eks. bæredygtig udvikling, så man ikke skal forhandle om dem hver gang? Når man har et samlet instrument og oplever en stor migrationsbølge, vil man formentlig rykke alle midler hen på migrationsområdet og glemme de langsigtede mål og redskaber.

Kenneth Kristensen Berth ville gerne have en klar indikation af, hvor regeringen stod i spændet mellem at prioritere flere penge til eksterne forhold og budgettilbageholdenhed: Er det vigtigst, at Danmarks bidrag forbliver på 1,0 pct. af BNI, eller skal man sikre flere midler til ulande? For ham var det vigtigste at forhindre, at migranter kommer ind i Europa. Hvordan forholdt ministeren sig til det skisma, at migrationstallene øjes, i takt med at levestandarden for de fattigste i Afrika stiger? Risikoen ved en slags Marshallplan er, at man får flere migranter, fordi man hæver folk op fra et eksistensminimum, så de derved får midler til at flytte sig. Hvis man indførte en slags hjælpeplan, kunne den ikke stå alene, for man måtte også forholde sig til, hvordan man holder migranter ude af Europa. Hvor i spændet af regeringens prioriteter befandt Grønlandsinstrumentet sig? Var det lavere prioriteret end at lade flere midler gå til ulande? På det seneste europaudvalgsmøde havde ministeren spået en ganske hård kamp for at fastholde Grønlandsinstrumentet.

Ministeren for udviklingssamarbejde svarede Peter Hummelgaard Thomsen, at det var svært at svare på, om en stigning på 30 pct. var tilstrækkelig, fordi man endnu ikke kendte Kommissionens detaljerede udspil. Disse oplysninger ville for udviklingsområdet blive offentliggjort den 14. juni. Hun foreslog, at sagen derefter blev bragt op igen i udvalget, så hun kunne give mere kvalificerede svar. Det var regeringens klare politik at stå fast på en betaling på 1,0 pct. af BNI, men regeringen var også enig i behovet for en opjustering af området og mente, at det kunne lade sig gøre inden for den eksisterende ramme. Det var dog vanskeligt at sige præcist, om det var godt nok.

Om arkitekturen sagde ministeren til Rasmus Nordqvist, at hun kaldte det et overordnet instrument for verdensmålsinstrumentet, fordi det illustrerer, hvad man skal forfølge for at leve op til 2030-dagsordenen. Regeringen arbejdede med verdensmålene i den uden-

rigspolitiske strategi, der var genspejlet i den europæiske konsensus for udvikling. På den måde hang tingene godt sammen. Hun mente, at det var vigtigt at forholde sig til en modernisering af arkitekturen, så det bliver muligt at operere hurtigere end i 2015, hvor man ikke havde de nødvendige instrumenter for at agere, da der gik hul på Europas grænser. Der skulle være en strømlining, der medfører afbureaukratisering og betyder, at man kan handle hurtigere.

Ministeren havde forståelse for Rasmus Nordqvists bekymring, men da det endelige forslag ikke forelå, var det svært at svare præcist. Hun forsikrede ham om, at regeringen ville have et skarpt øje på, at menneskerettigheder, respekten for kvinders ligestilling, god regeringsførelse og i det hele taget på temaer, der er højt prioriteret i den danske udviklingspolitiske strategi og i EU-sammenhæng. Hun anså det for en fordel, at det var muligt at gøre emnet menneskerettigheder tværgående i udviklingsporteføljen og så gerne, at menneskerettigheder også blev afspejlet i den humanitære kategori, så man f.eks. tager højde for retten for kvinder til at bestemme over egen krop i humanitære krisesituationer. Det burde EU også have med sig og forholde sig til.

Ministeren delte ikke Rasmus Nordqvists frygt for, at alt ville komme til at handle om migration, men det var vigtigt at forholde sig til de grundlæggende årsager til migration. Man skal arbejde for en udvikling, som også verdensmålene dikterer. Så måske var hun og Rasmus Nordqvist enige om, hvad der skulle arbejdes hen imod.

I sit svar til Kenneth Kristensen Berth gentog hun, at regeringen mente, at man kan give flere penge til eksterne forhold inden for en budgetramme på 1 pct. Om den øgede levestandard sagde ministeren, at hun til enhver tid ville kæmpe for, at verdens fattigste får bedre mulighed for et værdigt liv, og at de også får mulighed for at nå verdensmålene. Der kommer færrest migranter fra de fattigste egne, men det er ikke en begrundelse for ikke at arbejde for at nå verdensmålene i de lande. Hun var enig i, at det at adressere de grundlæggende årsager til migration ikke udgjorde den fulde sandhed. I andre sammenhænge var der et stærkt fokus på de ydre grænser og på at eliminere menneskesmuglernes forretningsmodel, så man ikke kan leve af at smugle mennesker. Det var også et vigtigt element, at de lande, som de irregulære migranter kommer fra, tog imod egne borgere.

Ministeren rundede sit svar af med at sige, at Grønland selvfølgelig er vigtig for den danske regering, og at sagen stod højt på dagsordenen. Det ville som sagt ikke blive en nem sag, men det var klart, at det var vigtigt at fastholde Grønlandsinstrumentet i EU's budget.

Aaja Chemnitz Larsen påpegede, at 12 ud af 25 OLT-lande (såsom Grønland) risikerede at forsvinde ud af OLT-ordningen i forbindelse med Brexit. Puljen til OLT-landene ville dermed blive mindre. Hvad ville regeringen gøre for at bevare Grønlandsinstrumentet og mente den, at Naalakkarsuisut kunne være med til at presse på i sagen?

Rasmus Nordqvist sagde, at for ham var migrationsbekæmpelse ikke et verdensmålsinstrument, men man kan opnå, at folk ikke føler behov for at migrere, hvis man lever op til

verdensmålene. Han var klar over, at det var tidligt i processen, og at man løbende ville få mere at vide, men for de forhandlinger, som ministeren skulle deltage i, gælder det typisk om at give sin mening til kende på et tidligt tidspunkt. Det var altså godt at diskutere sagen, så ministeren kunne fornemme, hvad Folketingets bekymringer var. Han ville gerne vide, hvad det styrende element var. Menneskerettighederne som tværgående element lyder godt, men gør menneskerettigheder sig gældende, når man støtter grænsehegn og grænsekontrol? Handlede det ikke bare om at styrke de ydre grænser og begrænse migrationen? Hvad ville ledestjernen blive i et samlet instrument, når man vælger ikke at splitte områderne op?

Han tilføjede, at hvis det var vigtigt at fastholde Grønlandsinstrumentet som et særskilt instrument, som han hørte mange advokere for, hvorfor var de andre selvstændige instrumenter så ikke vigtige? Hvorfor var der med en ny struktur behov for at udspecificere visse dele, men ikke bærende elementer som menneskerettigheder og demokrati, stabilitet og fred?

Peter Hummelgaard Thomsen havde – vel vidende, at forhandlingerne befandt sig på et tidligt stadie – stillet samrådsspørgsmålet for at få en føling med regeringens standpunkt. Socialdemokratiet var ikke overbeviste om, at udkastet til budgetrammen udgjorde et reelt løft – og slet ikke i stil med det løft, som stats- og regeringschefer havde talt om behovet for. Væksten i Afrika vil fortsætte med eller uden støtte fra EU. Kina har i de seneste 15-20 år mangedoblet deres investeringer og udviklingshjælp i de lande, hvorfra der kommer mange migranter til Europa. Det er desværre sket uden respekt for menneskerettigheder, fordelingspolitiske principper etc., og det er kineserne, der dikterer de vilkår, hvorunder udviklingen sker. De europæiske lande har derimod gradvis trukket sig mere og mere ud. Var ministeren ikke enig i, at det ikke er ligegyldigt, hvordan udviklingen sker, hvor investeringerne foretages, og hvilke krav man stiller i den forbindelse – også hvis man skal forhindre de grundlæggende årsager til migration?

Ministeren for udviklingssamarbejde bekræftede over for Aaja Chemnitz Larsen, at Grønland kunne bistå i forhold til arbejdet for den budgetdel, der vedrører Grønland. Der var allerede meget tæt kontakt mellem Grønland og Danmark, og der var selvfølgelig en stærk, fælles interesse. Det sorterede dog ikke under hendes ressort.

Til Rasmus Nordqvist sagde ministeren, at det var diskussion om hønen og ægget: Grundlæggende årsager til migration hænger dybest set sammen med den generelle fattigdomsbekæmpelse. Tager man energiforsyning som eksempel, bidrager Danmark til bæredygtig vækst i f.eks. Kenya i arbejdet med at etablere decentrale vindmøller, der kan varetage elforsyningen til steder, hvor man ikke ellers har mulighed for at komme på et net. Det er med til at adressere grundlæggende årsager til migration såsom mangel på arbejdspladser. Rasmus Nordqvist og hun talte i virkeligheden om det samme.

Ministeren påpegede, at grænsekontrol ikke er i strid med menneskerettighederne. Rasmus Nordqvist refererede måske til EU's arbejde i forbindelse med den libyske kystvagt, hvor man samarbejder via FN, der har anerkendt myndighederne i Tripoli og dermed og-

så libyske kystvagt. Helt overordnet tænkte ministeren også på, hvordan man sikrer, at menneskerettighederne bliver et tværgående element. Det var hendes mål at være med til at sikre det.

Til Peter Hummelgaard Thomsen sagde ministeren, at man ikke kendte detaljerne, og at det derfor var svært at afgøre, om det fremlagte var tilstrækkeligt. Hun var enig i, at det ikke er ligegyldigt, hvem man samarbejder med, og at Europa kan være med til at gøre en forskel på det afrikanske kontinent. Når et afrikansk land samarbejder med Kina, er der typisk ikke samme fokus på menneskerettigheder som i samarbejdet med Danmark eller et andet EU-land. Der er heller ikke samme fokus på at skabe afrikanske arbejdspladser, men mere på kinesiske egeninteresser.

Rasmus Nordqvist sagde, at respekten for menneskerettighederne burde være en selvfølge, som man ikke skulle behøve at skrive ind i et instrument. Ministeren sagde, at menneskerettighederne kunne blive et gennemgående element, men det handlede også om at fremme dem og ikke bare overholde dem. Hvad var det bærende element? Når man diskuterede brug af eksterne midler til f.eks. Tyrkietfaciliteten og Libyen, hvor man specifikt havde støttet grænsekontrol, måtte man sætte spørgsmålstegn ved, om det var at støtte en bæredygtig udvikling. Det var muligt, at ministeren og han var enige om det endelige mål, men hvordan kom man derhen? Ligesom ngo'er fra hele Europa frygtede han, at det hele kom til at handle om, hvordan man holder migranter væk og om tilbagetagelse. Hvordan undgik man, at alle midler blev målrettet den slags?

Rasmus Nordqvist mente ikke at have fået et svar vedrørende Grønlandsinstrumentet. Hvis det ikke var nødvendigt at kæmpe for de særskilte dele, var det så nødvendigt at kæmpe særskilt for Grønlandsinstrumentet – eller kunne det indgå i samlet instrument under kategori 6? Hvis man kæmpede Grønlands særskilte sag, skulle man så ikke også gøre det for en bæredygtig udvikling og menneskerettigheder?

Aaja Chemnitz Larsen understregede, at Grønlandsinstrumentet er vigtigt, fordi det er med til at styrke uddannelsesområdet i Grønland. Hun var glad for, at regeringen havde valgt at prioritere det, men det var bekymrende at høre, at der var tale om hård kamp. Kunne ministeren uddybe, hvad regeringen ville gøre? Flere forskellige udvalg var interesserede i at følge sagen – ikke mindst Grønlandsudvalget – og jo mere, man kunne koordinere indsatsen, des større pres kunne man skabe for at bibeholde instrumentet.

Ministeren for udviklingssamarbejde sagde, at Rasmus Nordqvist fik det til at lyde, som om EU bruger alle ressourcer på grænsekontrol i forbindelse med migration. Det var et vigtigt element, men endnu vigtigere er det, at man adresserer de grundlæggende årsager til migration, og det var derfor, hun talte om migration. Hun anså det for vigtigt at gøre mest muligt for at underminere smuglernes forretningsmodel. Den grænsekontrol, som man havde opbygget i Libyen, var medvirkende til, at der var sket et væsentligt fald i det antal mennesker, der forsøgte at krydse Middelhavet. Det var glædeligt, og man måtte gøre, hvad man kunne for at undgå, at mennesker begiver sig ud på den farefulde færd. Hun ville gerne opponere imod, at man lagde alle æggene i én kurv. Der var flere

forskellige indsatser, og kontrollen af den libyske kyststrækning havde givet et drastisk fald i migranter, der forsøgte at krydse Middelhavet.

Om Grønlandsinstrumentet sagde ministeren, at man endnu ikke kendte de specifikke retsakter og dermed ikke vidste, hvad de kom til at indebære. Som statsministeren havde sagt, ville regeringen i samarbejde med Grønland fastholde, at der også fremover skal være en grønlandsbevilling på EU's budget. Bestræbelserne var allerede i gang. Til Kenneth Kristensen Berth sagde hun, at man ikke kunne sige, hvad der var vigtigst, men at regeringen prioriterede at fastholde Grønlandsbevillingen i EU's budget.

Rasmus Nordqvist gentog sit spørgsmål om, hvordan man sikrer, at alle midler ikke rykkes over til et enkelt område på grund af diverse begivenheder i verden. En opdatering af arkitekturen i budgettet var på sin plads, når man havde så lange budgetrammer, men der var forskellige måder at gøre det på. Han ønskede at bringe dilemmaet på bordet allerede nu, fordi der så var en chance for, at ministeren ville nævne det i den første samtale med sine europæiske kolleger om sagen. Af den grund havde han indkaldt ministeren til et tidligt samråd, og han ville også have brug for at gå yderligere i dybden på et samråd efter den 14. juni.

Om Grønlandsinstrumentet sagde han, at når der var fokus på at få det skrevet specifikt ind i budgettet, var der også behov for at gøre det med demokrati og menneskerettigheder. De elementer var meget vigtige, når man laver aftaler med et land som Tyrkiet i forbindelse med kapacitetsopbygning.

Ministeren for udviklingssamarbejde konkluderede, at Rasmus Nordqvist og hun var enige om målet: demokrati og menneskerettigheder. Det er vigtige emner i dansk udviklingspolitik og skal også være i fokus i EU. Ministeren var ikke utryk, idet styrkelsen af demokratiet og menneskerettighederne fik mulighed for at være et tværgående tema i den nye arkitektur. Man skulle selvfølgelig have SDG'erne (Sustainable Development Goals) for øje.

Peter Hummelgaard Thomsen takkede for ministerens svar. Han kunne forstå, at regeringen mente, at den samlede budgetramme skulle holdes på 1,0 pct. af BNI, og at man skulle prioritere udviklingsdelen og det humanitære område inden for den ramme. Han så frem til yderligere diskussioner om sagen.

Rasmus Nordqvist takkede ministeren og sagde, at det var godt at starte diskussionen fra bunden. Han så frem til at fortsætte den.

Mødet sluttede kl. 15.28